

MAGYARÁG

Nyomda és kiadótulajdonos: VI. EVFOLYAM 201 szám.
Pásztor Ede cég 1937. Julius 21. Szerda.

Ára 1 Lei

FUGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK MINDEN NAP

Alapította

PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő
Kádár Miklós

SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4.

ITTA HÁBORU!

Japán ultimátumot adott át Kinának

London, július 19. A japán kormány vasárnap ultimátumot nyújtott át a nankingi kormánynak. Az ultimátum, már le is írt. A japánok követelik, hogy Kína tartsa tiszteletben a japán–kínai egyezményt és tartózkodjék csapatszállításoktól és támadó jellegű hadmozdulatoktól. Ugy tudják, hogy az ultimátum lejártá után Japán azonnal támad. A japán hadmozdulatok tovább tartanak és a háborús készülődés lázasan folyik. Az Egyesült Államok szombati határozott magatartása nem csökkentette a feszültséget.

Borzalmas családirtás a fővárosban

București, július 19. A főváros egyik külvárosi negyedében borzalmas bűntény történt. Stefan Pascu 21 éves munkás itt lakott feleségével és anyósával, valamint párhónapos újszülött gyermekével. — Amikor Pascunak katonai szolgálatra kellett bevonulnia, felesége a „Monitorul Oficial” nyomdájában kapott munkát. Pascu néhány nappal ezelőtt elszökött ezredétől, kocsmákban bujkált és állandóan zsarolta feleségét, el akarta szedni keresetét. Csütörtökön az asz-

zony figyelmeztette, hogy ha nem hagyja békén, feljeleníti. Pascu tegnap részegen ismét beállított felesége lakására és szóváltás után

előrántotta kését és hatszor beleszurta az asszonyba.

Pascu anyósa, lánya segítségére akart sietni, a bestiális ember azonban őt is leszurta, majd

berohant a lakásba és gyermekét akarta megölni.

A szomszédok azonban berohantak és kiszabadították a csecsemőt a vérengző ember kezéből, úgy hogy a kisgyermeket csak egy szurás érte.

A merénylő elmenekült. A két áldozatot beszállították a kórházba.

Ma választ Bihormegye

Ma, július 20-án választják meg Bihormegye új tanácsát. A választásra minden előkészület megtörtént. A prefektura közbenjárta a CFR üzletvezetőségénél, hogy a választóigazolványok alapján ingyen szállítást a választókat a szavazási körzetig. A kijelölt bírók és jegyzők már ma délután elutaztak a körzetekbe.

A választáson hat lista indul

sorrendben: Vaida-párt, liberális párt, Bratianu György-párt, Goga-Cuza párt, Argetolianu-párt, és a nemzeti parasztpárt a magvar párttal és szociáldemokratákkal közös listája, a melynek jele a kör.

A választáson előreláthatólag a választók fele sem fog az urnák elé járulni, tekintettel arra, hogy a mezei munkák teljében vagyunk.

Négyszemközt

Az ideai buza minősége jobb a tavalyinál. Már meg is indultak a kötések s a román buza megkezdte szokott helyezkedését a külföldi piacon szerepét. A mi jóminőségű buzánk sok-sok jóminőségű valutát kell, hogy hazahozzon. Most már késő lenne a kereskedelmi szerződéseket bíráltni, de még mindig megjegyzésre kíváncsnak azok a kötések, melyeket külföldön tettünk, igen sokszor inkább külpolitikai siker, mint meggondolt reális üzleti érdek szempontjából. Nagyon kevés szó esik a külkereskedelmi ügyekről. Idehaza azok szempontjai, kritikai érvényesülnek, akik politikai szolgálat tekintetében értéket jelentenek. Nem pedig azok, akik száz százalékosan megfelelnek annak a célnak, hogy a külföldi piacon megfelelő helyet biztosítsanak a román exportnak.

Külön, kormánytól független szerve kellene legyen. „Külkereskedelmi miniszterium”. Hogy megszűnjék az az állapot, mely minden kormánynak arra ad alkalmat, hogy az ellenzékbe vonulás kietlen napjaira gazdasági bázist biztosítson magának.

A spanyol évforduló

Hozzá tartozik ennek a hónapnak a történelméhez és a világ háború visszaidézéséhez terhes emlékéhez a spanyol háború jubileuma is. Egy éve folyik az öldöklés az ibériai félszigeten. A világ népeinek rettenetesen békeakarata volt az egyetlen fegyver a kezünkben (mindnyájunk kezében) mely visszatartotta a világot a háborútól. Akárhogy és akárhányszor fordult a kocka, akárhogy öntöttek a háborús uszításra a milliókat, a mag elhullott, a gyűlölködés világa kinyílott, de a gyümölcs megérése csak újra meg újra elmaradt. Minden fél egyformán érezte, mekkora kockázat számára a háború. — Hiába, a világ legalább ebben haladt valamit, a civilizáció legalább ennyiben „elpuhította” az emberiséget: nem felejtünk. Nem felejtjük azokat a rettenetes éveket, s nem felejtjük, hogy akkor is rajtunk mulott, ami történt. Nem akarjuk, hogy még egyszer megismétlődjék. Nektek rossz a világ? Nekünk az életünk mindennél kedvesebb.

Japán háborúja

A háború tehát kitört. Ugy tekinthetjük, mintha kitört volna, mert hiszen Japán nem is ragaszkodik ahhoz, hogy másképp tekintsük a dolgokat. Szomorú memento számunkra, hogy a szonhárom évvel ezelőtt így lestük a háborús híreket s szomorú ijesztő évfordulóhoz közeledik a világ. Augusztus 1 a világháború kitörésének hivatalos évfordulója. Ijedten és megilletődve, gyáván és elteseredve gondolunk halottainkra. Nincs olyan ember, aki hozzátartozóját, rokonát, jóbarátját ne siratná. Nincs olyan ember, aki számadással nem tartozna s felelősséget ne érezne azokért a borzalmakért, melyek az emberiségre akkor szüdhadtak. Most, midőn számadásról van szó, számot kell adni, milyen összefüggésben van a világ a távolkeleti eseményekkel. Mikor Amerika fejegetőzik, hogy belevetkőzik, mikor nem tudjuk még, milyen titkos megállapodások ántják bele az európai államokat egy új világháborúba, most jó nekiszögezni a háborúra spekulálók mellének ezt a váltást: soha többé háborút!

Külföld:

1. Miaja tábornok távozása? 2. A háború fekete mérlege

1. Róma, július 19. A „Stefani” olasz távirati iroda jelentése szerint Miaja tábornokot, Madrid hivatalos védőjét menesztették állásából és helyére más tábornokot neveztek ki. Miaja menesztésére állítólag azért került sor, mert a legutóbbi madridi offenzíva kudarcba fulladt annak ellenére, hogy a tábornok előzetes kijelentése szerint ez a nagyszabású támadás végleges győzelemhez fogja segíteni a köztársasági csapatokat.

2. Páris, július 19. A spanyol polgárháború szomorú egy-éves évfordulója alkalmából a francia lapok a két hadviselő fél hadijelentéseinek felhasználásával elkészítették a polgárháború veszteség listáját. Eszerint az egyéves polgárháború alatt

800.000 embert pusztult el a frontokon. A sebesültek száma körülbelül egymillió 500.000 ember.

A felkelő csapatok salamancai főhadiszállása megerősíti ezt a jelentést.

Színház

Kedd este 9 órakor a II. Carol sporttelepen szabadtéri előadásban: Hamlet. Beethoven Eroica szimfóniájának kíséretével. Rendező: Kádár Imre.

Szerda délután 5-kor: a színházban: Vallomás. Fényes Alice és Kovács György a főszerepekben. Olcsó helyárakkal.

Szerda este 9-kor: a II. Carol sporttelepen: Szibill. Jakobi Viktor nagy operettjének első szabadtéri előadása, grandiózus kiállításban. Rendező: Gróf László.

Csütörtök délután 5 órakor: a színházban: Az orvos álmája. Shaw világhírű komédiájának első olcsó helyáras előadása.

Csütörtök este 9-kor: a II. Carol sporttelepen: Szibill.

Péntek délután 5 órakor a színházban: Meseárnyék olcsó helyárakkal.

— Felakasztotta magát egy salontai családanya. Szécsi Lajosné 40 éves salontai illetőségű asszony felakasztotta magát, az öngyilkos asszonynak súlyos gyomorfekélye volt és gyógyíthatatlan betegsége miatt vált meg az élettől. Szécsinének 3 gyermeke maradt árván.

— Kifosztotta a szerelmes lakatos. Petrica György lakatos az elmúlt héten udvarolni kezdett Mantus Eszter melélynak, és rábirta, hogy utazzanak el együtt Ploestibe, ahol ő a CFR-nél lesz alkalmazásban. A leány otthagyta helyét, magához vette az egész vagyonát képező 18 ezer lejét és elment a férjével Ploestibe. Utközben a fiatal ember elkérte a leánytól a pénzt, nehogy a vonaton ellopják tőle. A boldogság három napig tartott, — mert megérkezésük után a harmadik napon Petrica nem ment többé vissza a lányhoz. A 18 ezer lejjel együtt megszökött. A kifosztott leány feljelentette Petricát és a rendőrség bevezette a nyomozást. A bünyűi osztály detektívjei Bradea, Király és Popescu detektívek izgalmas hajszá után ráakadtak és tegnap éjszaka elfogták Petricát. A szökevény fiatalembert őrizetbe vették a rendőrségen.

Havazott a Rozsályon. Baia-Mareről jelentik: Ritka természeti élményben volt része tegnap egy kiránduló társaságnak a Rozsályon. 1300 méter magasságban ütték tanyát és úgy tervezték, hogy napokig a gyönyörű hegycsúcson maradnak. A hűvös időt azonban szokatlan hideg váltotta fel, majd esőt esett. Az eső után pedig — július közepén — havazni kezdett. Másfél óráig sűrű pelyhekben hullott a hó, ami azonban hirtelen elolvadt. Hasonló, júliusi havazásra nem emlékeznek a bányavidéken.

Gyilkosság a piactéren

Leszurta feleségét egy fiatal földmives

Hétfo délután 4 órakor véres gyilkossági kísérlet színhelye volt a piactér közraktár előtti része. Itt szoktak gyülekezni a falusi szekerek. Abban az épületben, ahol ezelőtt a piaci rendőrség volt, egy kocsmában. Deveresik Károly, 32 éves saietti földmives a kocsmából kijövet összetalálkozott feleségével, aki a tanuk szerint

szemrehányást tett neki, hogy miért mulatja el a pénzt más nők társaságában. A szóváltás hevében Deveresik

előrántotta kését és markolatig döfte felesége mellébe.

Az asszony véresen rogyott össze.

A kihívott mentők beszállították a kórházba. Az orvosok azonnal megállapították, hogy életbenmaradásához nincs remény.

A merénylet férj el akart menekülni, de a rendőrök elfogták és bekísérték a rendőrségre, ahol kihallgatása után őrizetbe vették.

Ujabb nyelvvizsga lesz a CFR-nél

Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága, mint hivatalosan jelentik, elhatározta, hogy a vasutnál ismét nyelvvizsgát fognak tartani. Vizsgázni kötelesek az összes tisztviselők, alkalmazottak, mesterek és munkások, akik nem ismerik eléggé a román nyelvet, tekintet nélkül arra, hogy az eddigi nyelvvizsgákon átmentek-e vagy sem.

A szabadtéri játékok

Kedden Hamlet, szerdán és csütörtökön Szibill

A színház szabadtéri ünnepi előadásainak játérendjén kedden a világirodalom legkimagaslóbb drámai alkotása,

Shakespeare örökéletű Hamletje szerepel.

A szabadtéri színpad a műzart és mégis oly sok képre tagolt kompozícióját monumentális egységbe foglalja, pillanatnyi szünet nélkül követik egymást a különböző színhelyek, úgy hogy két rövid, a közönség üdülésére szánt szünetet leszámítva, az egész előadás, a hatalmas öttelvonásos mű két és háromnegyed óra alatt pereg le. A mi színházunk a kongeniális, legnagyobb zeneszerző, Beethoven Eroica szimfóniájának kíséretével zenéjével festi alá a Hamlet mélységes szépségeit.

Az előadást, amelyet hosszú hónapok gondos munkájával készítette elő a színház, Kádár Imre igazgató rendezi, akinek munkájában Gróf László helyettes igazgató, Rajnai Sándor szcenikai főnök, Schreiber Alajos karnagy és a színház teljes technikai gárdája segít.

A Hamlet előadás után szerdán és csütörtökön kerül sor Jakobi Viktor nagyoperettjének a Szibillnek előadására, ezt a gyönyörű operettet, amely Gróf László speciális szabadtéri rendezésében természetesen hasonlíthatatlan varázssal fog hatni, lesz egyben az utolsó szabadtéri bemutató ebben az évben.

Itt írjuk meg, hogy a színház berendezkedett arra az eshetőségre is, ha az előadásokat eső miatt nem lehetne a szabadtéren megtartani. Ugy a Hamlet,

mint a Szibill előadásait eső esetén a színházban fogják megtartani. Ha tehát 9 órakor olyan eső esnék, amely a szabadtéri előadást gátolja, akkor a megváltott jegyek a színház épületében tartandó előadásra, aznap este érvényesek.

A felborult gyorsfőzőtől súlyosan összeégett két munkás

Hétfőn este hét órakor a 20 Aprilie utca 1. szám alatti mentők, ahol súlyos égési szerencsétlenség történt. A mentők a jelzett ház alatt két súlyosan összeégett férfit részesítettek első segélyben és vitték be a kórházba. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

Megállapították, hogy a szerencsétlenség az Unió gőzmosógépgyárban történt egy felborult gyorsfőzőtől.

Ismét elfogták egy angol hajót a spanyol nemzetiek

Burgosból jelentik: A spanyol nemzetiek tegnap San Diegonál egy 2400 tonnás angol kereskedelmi hajót, amely élelmiszert akart Santanderbe szállítani, hogy onnan menekültek vegyen a fedélzetére. A

kereskedelmi hajót Ferol kikötőjébe kísérték. Két angol csatahajó azonnal a helyszínére ment, azonban nem léphetett közbe, mert az eset spanyol vizeken történt.

Zsarolással vádolja volt vad. házastársát

egy ismert oradeai tisztviselő

Hermann József fésztigvári alkalmazott feljelentést tett Berger Irén ellen. Hermann fiatal felesége fenyegető és zsaroló levelet kapott Berger Iréntől. Berger Irén, aki különben férjhez nem ment, nem zavartatja magát saját házasságától és erélyes követeléssel áll elő. — Hermannhoz intézett levelében elmondja Berger Irén, — hogy 13 évig vadházasságban élt Hermann Józseffel és a férfi házassági ígéretet is tett neki. Csaknem másfél évtizednek a fiatalágát rabolta el a férfi.

aki hűtlenül visszaélt bizalmával. Ez a 13 esztendő neki igen sokba került, súlyos erkölcsi és anyagi kára volt. Ezt a kárt 30 ezer leiben állapítja meg és felszólítja Hermannét, hogy a 30 ezer leit, vagy pedig ennek megfelelő értékét feltétlenül adjon át neki, ellenkező esetben nem fog hallgatni, ellenben, ha ez nem elég, akkor más módon is mindent el fog követni, hogy a követeléséhez hozzájusson.

Hermann a levél alapján zsarolással vádolja Berger Irént.

Akik még Greta Garbónál is fontosabbak...

Hollywood ismeretlen hölgnagyságai szexsejil nélkül kormányozzák a filmvilágot

Hollywood. A filmipar, mely sokmillió embert foglalkoztat, talán az egyetlen nagyipar a világon, amely 90 százalékban a női szépségen épült fel. Elsősorban természetesen a filmszillagok, a filmszínésznők azok akik az egész világot behálózó filmiparnak hallatlan lendületet adtak. A Metro Goldwyn filmgyár egész listát állíthat össze nemzetközi női hírességekből, akik mind a gyár kötelékébe tartoznak.

Greta Garbo, Jeanette MacDonald, Maureen O'Sullivan, Joan Crawford, Helene Hayés, Constance Bennett, Myrna Loy, Norma Shearer nélkül nem is lehet világhírű filmet elképzelni.

Ezenfelül szerepel még a filmeken egy csomó más szép nő is, akiknek nevét még nem ismeri a közönség és akik egyelőre nem is nagyon jönnek számitásba.

AZ ADMINISZTRÁCIÓ GRETA GARBÓJA

A grandiózus jelenetek és a színpalak mögött van azonban egy másik női csoport, amely filmezés szempontjából rendkívül fontos. Nevüket nem mindenki ismeri, de annyi bizonyos, hogy működésük nélkül a hangos film aligha érte volna el mai jelentékeny művészi és technikai színvonalát. E „háttér” hölgyek munkája szétválaszthatatlanul összeforrott a film születésével és hatásával és e nők neve egyelőre a női filmpionirok még megíratlan listáján szerepel.

A láthatatlan lista élén kétségkívül Ida R. Koverman asszonynak kell szerepelnie, aki a vezérigazgató főtáskárnöje. Koverman asszony a legfontosabb emberek egyike a hollywoodi kulisszák mögött.

Bámulatos virtuozitást fejt ki a tervezés és szervezés terén.

Bámulatos könnyedén pillantja meg a lehetőségeket és hallatlan gyorsasággal képes elválasztani a buzát a pelyvától. Koverman asszony meglátása egy szerűen utólrhetetlen a hollywoodi filmszakértők szerint.

Állását nagyon nehéz volna körülírni. Mindenütt ott van, mindenütt dolgozik és a film összes speciális területein nélkülözhetetlenné tette magát. Határozott és egészen nőietlen

egyénisége óriási tekintélyt vívott ki magának. Itéletét mindenütt tisztelik és becsülik, — legalábbis annyira, mint protekcióját.

EGY NŐ, AKI A STILUSHOZ ÉRT...

Hollywood láthatatlan hírességei közé tartozik Nathalie Bucknal kisasszony, aki a művészi rendezés főnökneje. Szakmáját 1927 óta tölti be.

Bucknal kisasszony ellenőrzik az összes stíluskérdéseket. Vigyáz arra, hogy a kosztümök díszítése, építkezés más hasonló műteremben előforduló dolgok mindig kor- és stíluszerűek legyenek. Ő gondoskodik arról, hogy stílushiba ne forduljon

elő, ő vigyáz rá, hogy anakronizmusok ne tegyék nevetségessé a filmet.

Bucknal kisasszony nagy előképzettséggel rendelkezik.

Szentpéterváron született, apja Oroszország amerikai konzulja volt, aki Európában neveltette fel leányát.

ÖLTÖZTETŐNŐ LETT EGY HAJDANI REMÉNYSEGBŐL

Számos művészi és technikai bizalmi állást, amelyet még néhány évvel ezelőtt kizárólag

férfiak töltöttek be, most nők látnak el. Betty Markleynak hívják azt a fiatal 19 éves hölgyet, ki a másolatok előállításáról és ellenőrzéséről gondoskodik.

A másik igen kedves és fontos személyisége Hollywoodnak „Coulter anyó”, aki a sztárok öltöztetőneje. Már 15 év óta működik ebben az állásban, miután azelőtt

körülbelül 40 évig Amerika nagy színésznőreménysége volt.

A községi legelők feljavításának kérdése

A belügyminisztérium kérésén belül működő községi legelők igazgatósága már évek óta azon igyekszik, hogy a községi legelők minőségét kimondottan takarmánynövényeknek, u. m. lóherének, lucernának az ültetésével megjavítsa. Miután az eddigi kísérletek sikerrel jártak, a legelők vezérigazgatósága elhatározta, hogy nagyszabású tervet hajt végre.

Kiválasztják az arra leginkább alkalmas 20 vármegyét és azokat a takarmánynövények termelésére alkalmas megyéknek minősítik.

Ezen megyék községi legelőit takarmánynövényekkel ültetik be, azonkívül diófákat, fűzfát és más fákat ültetnek rajtuk. Az így termesztett takarmánnyal és maggal látják majd el a többi megyét a felesleget pedig kivitel útján értékesítik.

Aszály Kanadában

A kanadai kormány tegnap rendkívüli értekezletet tartott, melyen az aszály kérdésével foglalkoztak. Kanadában ugyanis az aszály tragikus következményekkel járt. Saskatchewan tartományban a buza termés teljesen elpusztult, 600 ezer ember segélyre szorult. A lakosság javarésze elhagyta házaikat és barátságosabb vidékre költözött, a házak már dűlledezőfélben vannak. A mesterséges öntözés is lehetetlenné válik, mert igen sok, egykor bővizű tó az utóbbi hetek hősege következtében ugyszólván teljesen kiszáradt.

Az ideai buza-termés mérlege

A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett

hivatalos jelentések az ideai buza-termést 345—350.000 vaggonra becsülik.

Végleges becslés természetesen egyelőre nem lehetséges, éppen ezért könnyen lehet, hogy a cséplési eredmények erősen változtatnak a becslési számon. Mindenesetre azonban az elő-

becslés is irányvonalakat nyújt

Az idén előreláthatólag lényegesen nagyobb lesz a buza bel-földi fogyasztása, mint más években, mert a tengeri termésk gyengének ígérkezik.

Igy önként adódik, hogy a kivitelre jutó mennyiség lényegesen csekélyebb lesz 170.000 vagonnál, mint amennyire a földművelésügyi minisztérium számít.

A nap kérdése

Elkeseredetten és kétségbe esve adták fel a kérdést a körjegyzők Burca államtitkárnak: hogyan éljünk meg 1900 lej fizetésből? Az

államtitkár maga sem tudott feleletet adni a kérdésre. Mit tudják az államtitkárok, mi az messze falukban élni, elzárva, télen-nyáron porban és 1900 lej beosztani oly titokzatos módon, hogy megéljen, sőt valami módon emberi külsőt is élvezzen az ember. Ha az államtitkár abszolút lelkiismeretes lenne, ha a kormány, melyet képvisel a minden áron való javítás és a közalapotok abszolút rendessége mellett több fejfájást tanúsítana, éppen fordítva kellett volna elhangzania a kérdésnek. Miből éltek ti? Miből ruházkodtok, miből tartotok el családot, neveltek gyerekeket? S minden tovább nélkül látnia kellett volna a kormánynak, hogy itt nemcsak a jegyzői karral szemben nincsen valami rendjén, hanem azokkal szemben sem, akik fölött ezek meglehetősen szabad cselekvési joggal vannak felruházva. Hiszen ebben a neveltségesen csekély fizetésben, amit diplomás emberek számára kiszabnak, — akik diplomájuk mellett még külön honorálandó áldozatot hoznak, mikor a kulturális pontokról úgy szólnak számúlván, gondok a munka között morzsolják le életüket — még biztatás is van... és ilyen áldozat mellett egészen bizonyos, hogy nem egy ily módon súlytott közkatónája az államgépezetnek bizonyos mértékben meghatalmazva érzi magát segíteni sorsán a kezébe adott cselekvési szabadsággal. Ez már nem is fizetés, hanem sugallat...

Ne fesse a haját!

Hajfestés nélkül a haj visszakapja eredeti színét. A haj magába szívja ezen vizet, elősegíti a haj növekedését, táplálását, melynek fogva az ősz haj rövid időn belül visszakapja eredeti színét és egészségét. — Ezenkívül erősíti a haj gyökerét a ellenállhatósá teszi — sőt segíti a haj növekedését és szaporodását. 1 üveg ára 60 lei.

FLOREAL HAJ-REGENERATOR

Vozérképviselő: Pap Drogueria

Oradea, B-dul Regele Ferdinand 9 szám.

FLOREAL

Képes nagyvilág

A franciák nemzeti ünnepe

Nagy pompával ünnepelte meg a főváros a francia nemzeti ünnepet, a július 14-et, mely a francia forradalom kitörésének évfordulója. A színes gyarmati katonák felvonulnak.

Népünnepély Jugoszláviában

A jugoszláv állam népünnepélyt rendezett, melynek fénypontja volt Pál herceg és Olga hercegnő megjelenése a nép között.

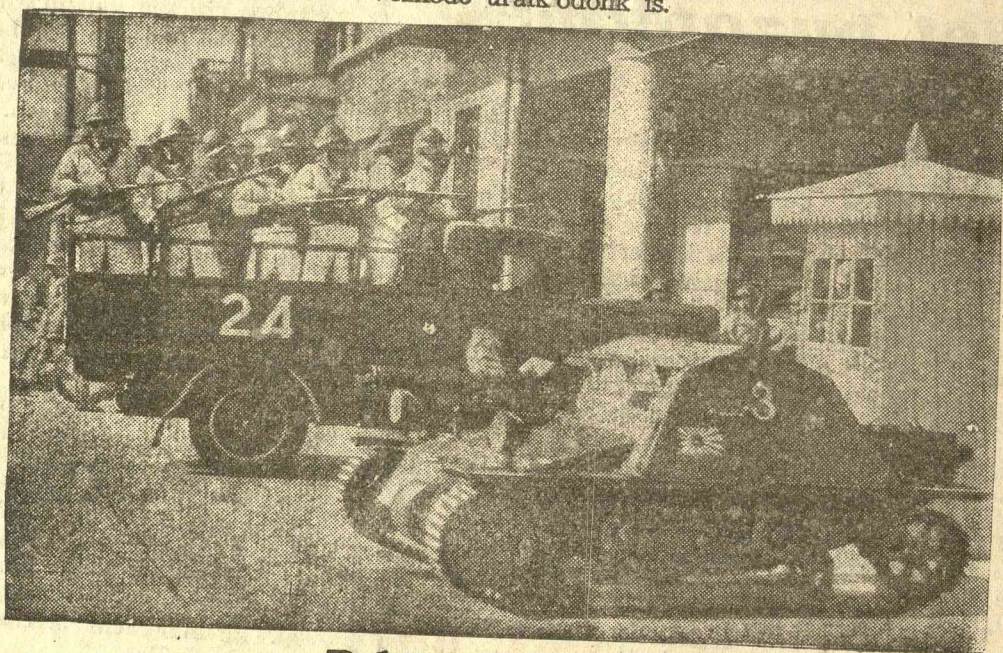
Carol király a francia nemzeti ünnepen

A francia nemzeti ünnep parádéján megjelent a Párisban tartózkodó uralkodónk is.

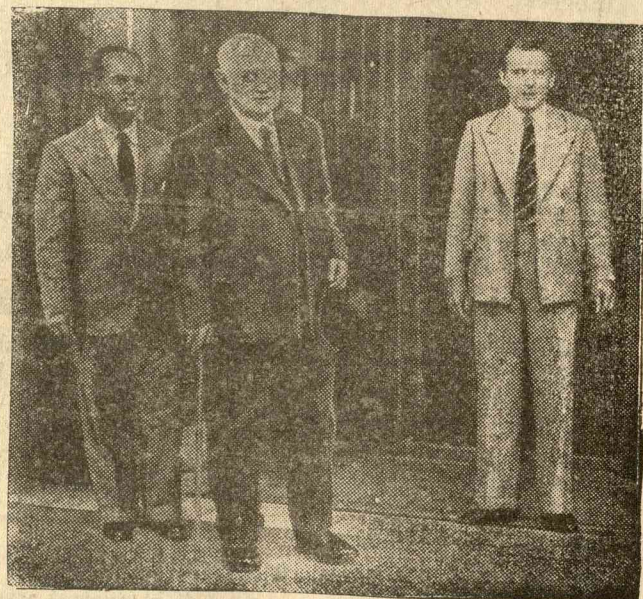
A bolgár trónörökös

Ez az első fényképe Bulgária leendő uralkodójának.

Peking fegyverben

A régi kínai császárváros most tele van katonákkal és hadigépekkel. A támadó Japán ellen vonult fel a kínai hadsereg.

Landsbury Rómában

Az angol munkáspárt vezére a napokban Rómában Mussolinivel tárgyalt fontos európai kérdésekről.

Érdekes kártérítési követelés a satumarei állomás portása ellen

Satumare, július 19. Nem mindennapi érdekességű követeléssel lépett fel a vasúttal szemben Gherman Constantin helybeli elemi iskolai igazgató.

Hat nappal ezelőtt az iskolaigazgató 13 éves diák fia barátjaival elment hazulról. Egész délután csatangoltak, majd szórakozásból kimentek az állomásra.

A fiatal fiu társait a váróteremben hagyva, kiment a perrenra. Amint a kis diák a sinek között áldogált, egy tolató mozdony elütötte. Szerencsére a gyerek nem szenvedett komolyabb sérüléseket. Öt napig ápolták a kórházban, ahonnan tegnap gyógyultan került ki.

Az állomáson történt baleset

nek most igen érdekes fejleménye van. Gherman iskolaigazgató, a diák apja ugyanis most a vasút után 15.000 lej kártérítést követel az állomás portásától. Az apa szerint ugyanis a balesetért a portás okozható, mivel a diákot jég nélkül nem lett volna szabad kiengednie a perrenra.

Sohasem fog megkomolyodni ez a gyerek

-- mondták hajdan szülei Grock bohóc-királyról

Páris, július 19. Mesészerűen szép sanremói villájában fogadta a világ leghíresebb zenebohóca, Grock, a Paris Soir egyik munkatársát.

A BOHOC-REMETE

Régen hallottunk már Grockról. A világhírű zenebohóc, aki „évente kétmillió nevetést” árult, néhány év óta a legnagyobb visszavonultságban él a virágai, parkjában elhelyezett gyönyörű szobrai és fürdőmedencéi között. A legutóbbi esetben vállalkozik csak szereplésre és kizárólag akkor, ha az ő igényei szerint nagyon jól megfizetik.

A francia újságíró a sanremói csodaparkban felelevenítette a világhírű zenebohóccal a multat.

Grock nem szívesen beszél évszámokról.

Dátum nélkül említi meg azt az időt, amikor mint gyerek először lopódzott szülőfalujának határában sátorozó cirkusznak. Ötéves lehetett, amikor először látott cirkuszt és bohócot. Csodálatos élményt jelentettek számára a kis vándorcirkusz bohócának mókái.

ELŐBB EGYENSÜLYOZÓ AKART LENNI ...

Grock azért lett a világhírű Grock, — állapítja meg a francia újságíró, — mert maradéktalanul ki tudja fejezni mozdulataival, szavaival, arcjátékával azt a csodálatot, amelylyel ő maga adózott gyerekkorában a bohócok művészetének. Grock művészte abban áll, hogy úgy játssza a bohócot, amilyen csodálatos tüne-

ménynek az ő szeméi látták a komédiást ötéves korában.

De nemcsak a bohóc tetszett meg az ötéves Grocknak élete első cirkuszi előadásán. — Az egyensúlyozó művészekért is lelkesedett, a kötél-táncosokért és a gummiemberekért is.

Az összes cirkuszi produkciókat sorra próbálta a ház pin-céjében még aznap.

Ekkor még Wettach Adriennek hívták Grockot, akinek a szülei egyszerű falusi emberek, kétségbeesetten állapították meg, hogy:

sohasem fog megkomolyodni ez a gyerek ...

— Paraszterü komédiás vagyok! — mondja önmagáról Grock, aki a francia újságíró szerint a legfurcsább módon egyesíti magában a legellentétebb emberi tulajdonságokat.

A szerelmes növendék naplója miatt felfüggesztettek állásától egy híres magyar zongoraművészt

Budapest, július 19. Néhány nappal ezelőtt Hóman Bálint kultuszminiszter felfüggesztette állásától Stefániai Imrét, — a zeneművészeti főiskola tanárát. A felfüggesztés a legnagyobb meglepetést váltotta ki magyar művészkörökben, annál is inkább, mert annak háttérében

szokatlanul kínos ügy húzódik meg, amelyet egy magasállású tisztviselő terjesztett be a kultuszminiszterhez.

A feljelentő előadja, hogy röviddel ezelőtt véletlenül kezébe került 16 éves leányának naplója.

A naplónak a zongoraórára vonatkozó részében

egy szerelmi történet idő- és sorrendi adatai vannak felsorolva, amelyek arra késztették az apát, hogy a kínos ügyben feljelentést tegyen leánya zongoratanára, Stefániai Imre ellen a kultuszminisztériumban.

A magasállású miniszteri tisztviselő másfélórás bizalmas ki-

hallgatáson jelent meg Tasnádi Nagy András kultuszminiszteri államtitkárnál és a legerélyesebb eljárás megindítását kérte. Az államtitkár utasította a zeneművészeti főiskolát házi vizsgálat megtartására, amely meg is történt és tisztázta Stefániai Imrét.

Az elkeseredett apa azonban nem elégedett meg az eredménnyel és teljes elégtételt követelt. A kultuszminiszter erre a vizsgálat kiterjesztését rendelte el és az ügyet egy kultuszminisztériumi osztálytanácsból és két akadémiai tanárból álló bizottságnak adta át átvizsgálás céljából, a vizsgálat

befejezéséig pedig felfüggesztette állásától a zeneművészeti főiskola neves tanárát: Stefániai Imrét.

Stefániai Imrét mint zongoraművészt világviszonylatban is a legelső között tartják nyilván. Igen fiatalon került a zeneművészeti főiskolához mint tanár és rengeteg ellensége van. Stefániai most azt hangoztatja, hogy ezek kovácsolták ellene a merőben alaptalan vádat, a pesti társaságok egyik ünnepelt szépsége a lütlőben igen tehetséges 16 éves növendékével kapcsolatban. A bizottság egy héten belül meghozza a döntést.

2 halálos autókarambol az ókirályságban

București, július 19. A Bazar gie és Spasova között közlekedő autóbusz I. G. Duca állomás közelében belerohant egy ház kerítésébe és a sáncba zuhant. Az autóbusz husz utasa közül 17 súlyosan megsebesült, ketten haladokolnak.

Ploesti közelében a 255. számú giurgiui autó összeütközött Ploesti város autójával. A giurgiui autó utasa Solomon Margareta szörnyet halt, az autó vezetője, Jean Luca pedig súlyosan megsebesült.

Feljegyzésre érdemes

hogyan mit mondott a japán miniszter. Miután megtámadták Kínát, Miután két lépéssel ott vannak a régi császárváros, Pe King falai alatt. Miután halomra öldösték a készületlenül talált kínai határőrséget. Miután öt hadosztályt mozgósítottak s nyomban Kínába küldték. Miután az egész Japánt elárasztották a háboruzó kedv halálhozó mikrobáival. Miután megalkotották a „belső frontot”, amely nem más mint a háboruba kergető nagyszájúak kávéházi frontja. (Mi is ismerjük ezt a szomorú és gyalázatos emlékü frontot). Miután a prós tituáltaktól bevasalták azt az ígéretet, hogy szomorú mestersegük hozamának tíz százalékát hadikölcsönben jegyzik. Miután az imperialista berendezkedés az Amur mellett kénytelen volt meghátrálni. Miután nyilvánvaló, hogy a jelenlegi japán katonauralom csak új és főleg könnyű győzelem esetén tartja magát pozícióiban, anélkül —át kell adni a hatalmat és népszerűséget, pénzt és kormányzást a demokrata kívánságok teljesítésére megérezt szegény emberek millióinak. — Mindezek után a japán kormány kijelenti, hogy Kína olyan feltételeket szabott neki, amiket a japán önértet visszautasít és így a háboru elkerülhetetlen. A háboru megindításának módja koronként változik. Valamikor még az ultimátumok divatja volt, a lovagias bekezdés, ha ugyan erről egyáltalán beszélhet. Most már, mikor a politikailag érettebb tömeg előtt ietagadhatatlan, hogy a támadó háboru voltaképpen rablás, — piacért és nyersanyagért megindított öldöklés, — ma már az ilyen állam, mint Japán, mely nem is titkolhatja, hogy iparát, a híres japán dömpinget csak a háboru és új terület biztosíthatja — elveti a háborukezdés álszemérmes módját. Kapja magát, átlátszó ürüggyel egyszerűen bevonul. A befejezett tények divatják éljük. A háboru befejezett tény volt még akkor, mikor a kínaiak nem is sejtették, hogy Japánt meg fogják sérteni. Most csak az a kérdés, az európai közvélemény kinek a pártjára áll. Megjósolható különben, hogy azok az államok, melyeknek úgy belső, — mint külső, úgy politikai, mint gazdasági helyzete azonos Japánéval, nem fogják sajtójukban Kína méltatlan megtámadását emlegetni. Ellenkezőleg. Attól tartunk, hogy a Keleten kirobbant háboru (mint ilyenkor egyébként lenni szokott: csak abban az esetben, ha Kína rosszul áll) ismét feayegető táborba hajtja azt éhes diktatúrákat s nemsokára itt Európában alig lesz alkalmunk tárdolni azzal, hogy mi történik Távolkeleten, de annál inkább azzal, mi lesz velünk a legközelebbi jövőben.

Időjárás

A hőmérséklet fokozatosan emelkedik. Az ország nyugati felén futó esők.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanicént 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szög 20 lei.

A rumba-igazoló jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 leiert közlünk.

ÁLLÁS

Lapkihordót Oradea területére bevezetett helyekre fix fizetéssel és mellék jövedelemmel a kora esti órákra azonnal felvesz a Friss Ujság. Gyakorlattal bírók és nyugdíjasok előnyben. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Bolti szolgát felvesz Deutsch posztóáruház. 2324

Kocsma vezetését vállalnám forgalmas helyen garanciával. Címet a kiadóba kérek 904 jel-igére. 2325

Smit frézáló és munkás leányokat felveszek Tache Ionescu No. 1. udvarban. 2366

Laboráns leányt vagy fiút felvesz a Csillag gyógyszertár Str. Nic Iorga 23. 2363

Ujságárus fiút felvesz Popp ujságárus bódé Piața Unirii, Holdas templom mellett.

Minden bejárónót keresek azonnalra Str. Alexandri 60. Deutsch. 2364

Munkásleányok és kifutófiú felvétetik. Str. Gen. Negulescu no. 30. (Granaria) 2363

Jómegjelenésű intelligens ügynök akvizíciós munkára, privát házak látogatására, garantált legkevesebb 4000 lei havijövedelemmel felvétetik. — Cim a kiadóban. 2022

Szenzációs újdonság!

3 „Prymus” system benzín-átfűzőgép, „Micu” pumpa és előmelegítés nélkül működik, egy szál gyufával üzemképes. 1 db ára 80 lei. — Viszonteladónak megtelelő engedménnyel!

Y dékre 14 lei portó hozzászámításával

Stern József vaskereskedés Oradea, Piața Mihai Viteazul No. 2.

VÉTEL-ELADÁS

Fűszer, csemegét, kitűnő házi szappant legolcsóbban vásárolhat Balázsnál, Str. Alexandri 34. 2297

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában. 7040

Két szobás, konyhás ház eladó. Str. Aureliu 15. Colonia Rendes. 2367

Egy szép telek a Piața Venetian eladó. Érdeklődni Piața Venetia 11. 2315

Eladó sürgősen idős Tolnai István két nagy hold szőlője, jó nagy lakóház, jó kut. Értekezni lehet Calea Persecelor 17 2368

Művészi olajfestmény szép, nagy, olcsón eladó. Str. Lebedei No. 1. 2369

Lakóbejelentő és házbérszerződés nyomtatvány kapható Fásztor papírkereskedésben.

Svéd milliomos

szerelmes szökevény lányát találták meg Budapesten

Budapest július 19. Két hónap óta foglalkoztatta Európa rendőrségeit Ingali James svéd milliomos leányának eltűnése. A fiatal svéd urileány Göteborgból szökött el és mára virradó éjszaka sikerült Budapesten megtalálni. A Pannóniaszállodában szállt meg álnév

alatt. A rendőrségen elmondta, hogy azért szökött meg, mert szerelmes volt egy göteborgi orvosba, de kijelentette, hogy időközben súlyos okok miatt teljesen szakított az orvossal és szívesen tér vissza szüleihez. Megtalálásáról értesítették a svéd hatóságokat.

Rádió műsor

KEDD

București. — 7.30: A reggeli műsor közvetítése. 13.25: Sport híreknek adása. 14.15: Hírek közvetítése. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Szórakoztató zene. — 20.25: Előadás 20.45: Dima A. Grozuți emlékhangverseny. — 21.15: Ferdinand király halálának 10 éves évfordulója 21.30: Szimfonikus hangverseny 22.30 Sport, híradó 22.45: Dumitrescu testvérek zenekara 23.55: Hírek.

Budapest. 7.45: Torna. 8.20:

Étrend 11: Hírek 11.20: Aranycsinálók Magyarországon. Felolvasás 11.45: Divatos kézimunkák 1.05: Hanglemez. 1.30: Hírek 2.40: Albert Ferenc heggedül 3.40: Hírek 5.15: Falusi butorok a városi lakásban. 6: Faragó Ibolya zongorázik 6.30: Fatime férjhez megy. Előadás. 7.05: A Székesfehérvári Zenekar 8: Dicsőség Elbeszélés 8.30: Magyar nőták, cigányzenekarral. 9.40: Hírek 10: Vihar Páris felett. Hangdráma 11.05: Delmár Rózsi énekel 11.50: Szalonzenekar 1.05: Hírek.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA

HIREK

Öfelsége elismerése a párisi világkiállítás anyagáról. Bucurestiből jelentik: Urdeanu udvari marsall, a munkakamarák szövetsége elnökéhez táviratot intézett és ebben bejelenti, — hogy Öfelsége a párisi világkiállításon meglátogatta a román iparosok csarnokát és az ott tapasztaltakról az elragadtatás hangján nyilatkozott.

Németország nem fizet a bászok vasért egy vasat sem. Salamancából jelentik: A most közzétett német-spanyol kereskedelmi szerződés értelmében Németország korlátlan mennyiségben vásárolhatja meg a bászok vashányák érceit, még pedig nem is devizák ellenében, hanem kompenzációs alapon, más áru ellenében.

Kizárták a jugoszláv radikális pártból két képviselőt, mert a konkordátum ellen szavaztak. Belgrádból jelentik: A jugoszláv radikális szövetség kizárta tagjai sorából Janics és Lazarevics képviselőket, akik a szkupstinában a Vatikánnal kötendő konkordátum ellen szavaztak.

Holland kacs. A hágai Nord című lap azt a fantasztikus hírt közli, hogy ha meghal Vilmos excsászár, úgy Hitlert a német trónra ültetik.

Munkát ad a labor. A Stefani ügynökség hivatalos jelentése szerint az olasz repülőgépgyárakban állandóan 45.000 ember dolgozik.

De la Roque a Petit Journal tulajdonosa. De la Roque ezredes, a feloszlatott francia tűzkeresztes szervezet vezére 9 millió frankért megvásárolta a Petit Journal című lapot, mely eddig népfronthi politikát folytatott.

AZ ELHUNYT V. GYÖRGY angol király gyűjteményében 300.000 darab különféle postabélyeg van. A gyűjteményt most rendezték és értékét 550 millió lejre becsülik.

Ál orvos halálos műtétet hajtott végre egy urinón. Cernău-tiból jelentik: Tegnap este egy előkelő urinó halt meg lakásán, Cuparencu doktornak a neje, aki görcsökről panaszkodott. A beteghez hívták Zuflucht orvost, aki már csak a beállott halált állapíthatta meg. Az orvosnak azonban feltűnt, hogy az urinó éjjeli szekrényén gyanús gyógyszerek vannak, amilyent más betegnél is látott és annak egy Stefan Goldea nevű ál orvos adta, aki terhes nőknek szokott „tanácsokat” adni. A rendőrség előállította Goldeát, aki elismerte, hogy az urinón telt műtétet hajtott végre. Előbb Constantában működött, de amikor az ottani rendőrség üzőbe vette, Cernău-tiban telepedett le. Az elhunyt Cuparencunénak férje nem volt otthon és nem is sejtette, hogy neje milyen műtétnek veti alá magát. Az esetnek szenzációja

az, hogy a vizsgálóbíró megidézette az ítéletábla főgrefierjét, Mironescut, aki ellen az a vád hogy üzletfeleket szerzett Goldeának.

RENKIVÜL ÉRDEKES, a maga nemében páratlanul álló versenyt rendezett egy, hollywoodi filmgyár rendezője, hogy eldöntse, melyik színész tud leghosszabb ideig legszenvedélyesebben s legszebben csókolni. Az első díjat Gilbert Roland és Dorothea Lamour nyerték, akik 78 percig tartó csókjukkal megnyerték a versenyt.

Trockij fiát kiutasították Budapestről. Pénteken hét óra hosszat Budapesten tartózkodott Trockij fia: Nicolai Trockij, aki Nansen utlevéllel, felesége társaságában érkezett Budapestre. A fiatal pár alig érkezett meg, a szállodában, ahol megszálltak, két detektív ke-reste fel őket és megkérdezték, hogy mi a célja Trockij Nicolainak magyarországi tartózkodásával. A felelet az volt, hogy üdülés, mire a detektívek udvariasan közölték Trockijekkel, hogy nem kaphatnak tartózkodási engedélyt és felkérték őket, hogy a legközelebbi vonattal hagyják el a magyar fővárost és Magyarországi területét. Trockij Nicolai feleségével még a délután folyamán Belgrádba utazott.

IGAZI AMERIKAI IZÜ rekordot állított fel Smith Ferenc Newyorkban. Shmith 24 órán keresztül állandóan evett és tíz kiló kenyeret, három tyukot, két libát, három kiló almát, néhány tányér borsót, öt kiló burgonyát, 40 darab süteményt és husz liter bort fogyasztott el.

Életveszedelemben forgott a Halmagiui görög keleti esperes. Csaknem végzetes szerencsétlenség történt ma a kora reggeli órákban a páncotai villamos végállomásánál. A villamosszerelvény elkapta Varga George zarandi lakos fogatát, amelyen Bogdan Stefan halmagiui görög keleti esperes ült. Az esperes a kora reggeli vonattal érkezett meg Páncotára, és innen fogaton Zarandra akart hajtatni, hogy ott résztvegyen az elhalálozott Iancu C. görög keleti lelkész temetésén. A páncotai állomáson várakozó fogatban foglalt helyet, amely megindult a községbe. Amikor a kocs az országút és a villamos sinpár kereszteződéséhez ért, éppen akkor indult Arad felé a villamosszerelvény. A fogat nem tudott eléggé gyorsan keresztül haladni a síneken és a villamos elütötte. A kocsiban tartózkodó görög keleti esperes és a fogat tulajdonosa, Varga George, szerencsére csak könnyebb természetű sérüléseket szenvedett. A súlyosabb szerencsétlenséget az akadályozta meg, hogy a villamos szerelvény csak néhány pillanattal előbb indult el és még nem haladt nagy sebességgel.